

PROJECTE D'INVERSIÓ

PRESSUPOSTOS PARTICIPATIUS 2020

**Informació imprescindible per a incorporar el projecte al procés participatiu*

1. NOM DEL PROJECTE*

Ecoxamfrans, nous espais de trobada al carrer d'Aragó

2. DESCRIPCIÓ BREU*

El carrer d'Aragó és una de les avingudes més amples i llargues de l'Eixample. Una via que, en la idea original de Cerdà, havia de ser un carrer més de la trama ortogonal del districte, però que, degut a decisions urbanístiques històriques, va acabar esdevenint, primer una via de tren i, posteriorment, un cop soterrades les vies, una autopista urbana. Després de gairebé 140 anys, és hora de retornar aquest carrer insalubre als seus orígens i convertir-lo en un entorn pacificat i habitable.

Ara bé, som conscient que la transformació del carrer d'Aragó requereix un procés llarg i còmplex perquè no només implica una modificació en el disseny de la via, sinó que cal replantejar un canvi en el model de mobilitat de tota la ciutat i, fins i tot, de l'àmbit metropolità. No obstant això, sí considerem que podem començar a fer petites actuacions per millorar les condicions d'habitabilitat d'aquesta artèria de la ciutat.

Amb aquest objectiu, proposem la creació de nous espais d'estada en forma d'Ecoxamfrans dissenyats amb urbanisme tàctic. Els ecoxamfrans permetran recuperar espai públic per a les persones, en detriment del cotxes i motos que ara els ocupen, alhora que disposar de més punts de trobada per al veïnat, ara pràcticament inexistent.

3. DESCRIPCIÓ AMPLIADA

Descripció detallada del projecte: necessitat a la qual respon, plantejament del projecte, ciutadania beneficiada, resultats esperats, sostenibilitat ambiental del projecte, etc.

Necessitat a la qual respon

El carrer d'Aragó, dins el districte de l'Eixample, s'estén des de l'avinguda Meridiana fins al carrer de Tarragona. En el seu recorregut travessa els barris de Sagrada Família, el Fort Pienc, la Dreta de l'Eixample, l'Antiga Esquerra de l'Eixample i la Nova Esquerra de l'Eixample.

La superfície, en aquest àmbit, és de 110.525 metres quadrats i la longitud de 4.380 metres (aproximadament). Al llarg del seu recorregut, presenta 3 tipus diferents de constitució i amplada:

1. 1.300 metres de 20 metres d'amplada (30%), amb 4 carrils de circulació i 2 voreres a banda i banda.
2. 2.030 metres de 30 metres d'amplada (46%), amb 6 carrils de circulació, més 2 fileres d'aparcament i 2 voreres a banda i banda.

3. 1.050 metres de 22,5 metres d'amplada (24%), amb 5 carrils de circulació, 1 reservat a bus i taxi, i 2 voreres a banda i banda.

Segons càlculs basats en les dades anteriors, l'espai dedicat als vehicle a motor (carrils de circulació i aparcament) és del 63%, aproximadament, i l'espai dedicat als vianants és del 37% (en aquest còmput no estan inclosos els xamfrans ni l'espai que ocupen les motos aparcades sobre de les voreres). De fet, al districte de l'Eixample, l'ocupació de l'espai públic per part dels vehicles a motor està al voltant del 50% de mitja.

Pel que fa a l'urbanització, si tracem un rectangle al llarg de tot el carrer d'Aragó, que abarqui 3 illes per sobre i 3 illes per sota del seu centre, dona com a resultat una àrea densament construïda, compactada, densificada, amb ínfimes possibilitats de poder gaudir d'un espai d'estada, de repòs o del dret de poder passejar, a caminar, o fer esport.

Les petites zones verdes del carrer d'Aragó són bàsicament espais alliberats per la enretirament de façana o bé espais alliberats per la intersecció amb altres vies: Jardins dels Encants Nous, eixamplament de vorera a la cruïlla amb el carrer dels Enamorats; Plaça de Pablo Neruda, per la intersecció amb Diagonal; Plaça de Letamendi, amb la Intersecció amb el carrer d'Enric Granados; i la Plaça del Gall, amb la intersecció amb avinguda de Roma.

Pel que fa a l'aprofitament dels patis d'illa, del total de 35 que n'hi ha, només 3 disposen d'espais interiors pel repòs del veïnat i pel joc dels nens i nenes: Jardins de Flora Tristan, Jardí de Constança d'Aragó i Jardí de Rector Oliveras.

Al llarg de la via, la sensació de verd és pràcticament inexistent. El fet que en molts trams del carrer no es disposi d'arbrat, el converteix en una carrer sense perspectiva visual continua de vegetació. Aquesta manca de verd també suposa una major exposició climàtica a les altes temperatures i a la radiació solar que, agreujat per la superfície asfàltica, eleva en gran manera la temperatura amb un absolut disconfort tèrmic.

Complementàriament, l'aridesa del carrer i absència absoluta de confort, fa que sigui un carrer que no disposa d'elements d'estada, ja que en absolut convida ni al seu pas ni a la passejada. No s'hi troben molts equipaments, ni espais de joc, ni àmbits per acollir activitats socials. Només el parc de Joan Miró, a l'inici del carrer, disposa d'un ampli programa d'usos, ubicats fora de l'àmbit més immediat de la via.

Amb aquestes condicions, el gaudi del carrer es fa gairebé impossible per part de la població, especialment per als grups socials més vulnerables, com infants i gent gran. I és per això, que proposem la creació de noves zones d'estades, com un primer pas, per començar a transformar les condicions socioambientals d'aquesta via i dels barris que travessa.

Plantejament del projecte

Per tal de millorar l'entorn urbà i les condicions d'habitabilitat del carrer d'Aragó, i en general del districte de l'Eixample, proposem la creació de 14 Ecoxamfrans al llarg del vial, entre avinguda Meridiana i carrer de Tarragona.

El projecte consisteix en reconvertir 14 xamfrans actualment dedicats a aparcaments, en espais d'estada dissenyats amb urbanisme tàctic: tanques vegetades, bancs i cadires, testos amb arbres, pintura, etc. Tal i com s'ha fet davant d'alguns centres educatius del districte.

A l'àmbit trobem 35 cruïlles, n'hem triat 14 després d'analitzar les ubicacions on era més necessari incorporar nous espais d'estada en funció dels criteris següents:

- Disponibilitat d'espai a la cruïlla.
- Inexistència de jardins o places a prop.
- Proximitat a equipaments públics o llocs simbòlics.
- Equilibri de les ubicacions entre els diferents barris.
- No haver-hi planificades actuacions urbanístiques per part de l'Ajuntament.

En base a l'anterior, els espais que proposem són les cruïlles del carrer d'Aragó amb: carrer d'Entença, carrer de Calàbria, carrer d'Urgell, carrer Muntaner, carrer Aribau, carrer Balmes, carrer Pau Claris, carrer Bruc, carrer Bailèn, carrer Roger de Flor, carrer Nàpols, carrer Padilla, carrer Cartagena i carrer d'Independència.

Aquesta és una proposta inicial d'ubicacions, que si el pressupost participatiu és acceptat, es pot replantejar posteriorment. Som conscients que, a banda dels criteris abans esmentats, poden haver altres condicionants tècnics o socials que facin més convenients uns espais o altres.

Ciutadania beneficiada

Persones residents
Veïnat del barris de l'Eixample
Comerciants
Professionals
Població escolar

Resultats esperats

Hem fet una càlcul aproximat, i la superfície mitjana d'un xamfrà del carrer d'Aragó és de 70 metres quadrats. Per tant, l'espai recuperat per a les persones, si creem 14 ecoxamfràs, podria ser de gairebé 1.000 metres quadrats.

A banda d'aquests resultats més quantitius, el projecte tindrà un impacte directe sobre el benestar i la qualitat de vida de les persones des del punt de vista confort ambiental, no tant per la magnitud de l'actuació en sí mateixa, sinó pels condicionants de partida de la via, una de les menys saludables de Barcelona.

A més, des del punt de vista social, incorporar punts de trobada entre els grups poblacionals afavoreix la creació de nous espais de cura i de relació intergeneracional i intersectorial.

Sostenibilitat ambiental

Poder gaudir d'espais d'estada i joc amb vegetació en un carrer destinat principalment a la mobilitat de vehicles contaminants, és un pas simbòlic envers la ciutat amable i sostenible que Barcelona està esdevenint.

Des del punt de vista ambiental, amb aquesta proposta:

- Disminuim l'espai dedicat als vehicles a motor.
- Incrementem la presència de verd urbà i biodiversitat.
- Aportem nous espais d'ombra, millorant el confort tèrmic.
- Millorem el paisatge urbà.

4. CORREU ELECTRÒNIC DE LA PERSONA O ENTITAT IMPULSORA*

Per tal de poder contactar amb la persona o entitat impulsora i concretar el projecte.

Eixample Respira: eixample.respira@gmail.com

5. LÍNIA DEL PAM RELACIONADA AMB EL PROJECTE*

Indica en quina línia del Programa d'Actuació Municipal consideres que es podria vincular el teu projecte. Si és un projecte compatible amb més d'una línia, selecciona la que consideris més prioritària.

Dret a la ciutat

4.4.2.B, C - Transformació i regeneració urbana

6. ÀMBIT TERRITORIAL*

Especifica per a quin districte o barri és aquest projecte. Cada projecte pot estar vinculat només a un districte, si consideres que el teu projecte pot tenir incidència en més d'un districte, selecciona només aquell que pensis que ha de liderar el desplegament del projecte o aquell on valoris que el projecte hi tindrà una major incidència.

Districte de l'Eixample

Barris de Sagrada Família, Fort Pienc, Dreta de l'Eixample, Esquerra de l'Eixample i Nova Esquerra de l'Eixample

7. PERSPECTIVA DE GÈNERE

Indica en quina mesura el teu projecte pot contribuir a la igualtat de gènere o a l'eliminació de les violències masclistes.

Dos dels eixos en que es fonamenta l'urbanisme amb perspectiva de gènere són el teixit urbà i el teixit social.

La creació d'ecoxamfrans al carrer d'Aragó ens permet incrementar la diversitat de funcions de l'espai, augmentar el verd urbà i l'espai jugable. Aquests aspectes formen part del procés per a la creació d'un espai públic més inclusiu on poder compatibilitzar

tasques de cura i reproducció i on es poden desenvolupar múltiples funcions, on destaquen, entre d'altres, el joc dels infants i les relacions intergeneracionals.

A més, la ciutat inclusiva que promou l'urbanisme de gènere, fomenta el teixit social a través de la creació d'espais de trobada i convivència, d'on parteix la idea dels Ecoxamfrans. La possibilitat d'apropiar-se de l'espai per part d'un teixit social viu fomentarà la cura comunitària, la socialització de les tasques de sosteniment de la vida i el control informal.

8. IMPACTE ESPERAT

Explica quines són els beneficis per a les persones o el districte que esperes aconseguir amb el desenvolupament del projecte que proposes.

- Contribuir a la creació d'un carrer més amable i tranquil.
- Augment de les relacions socials al barri.
- Millora paisatgística de l'entorn.
- Augment del verd urbà.

9. AGENTS A IMPLICAR EN EL PLANTEJAMENT O DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

Relaciona quines entitats o organitzacions poden contribuir a la concreció o realització del projecte.

- Associacions de veïns i veïnes
- Comerciants
- Persones residents

10. COST APROXIMAT ORIENTATIU

Indica, si ho saps, el cost d'execució del projecte. L'import o cost ha d'incloure totes les despeses associades a la seva execució, com ara el cost de redacció del projecte, la direcció d'obra, els impostos, etc.

En base als pressupost del concurs públic del Ecoxamfrans de les escoles de l'Eixample, hem calculat un cost intermig de 30.000-35.000 euros per unitat, tot i que hem detectat que és molt variable en funció de l'estat inicial del xamfrà i l'actuació final a executar.

Per tant el cost aproximat orientatiu del projecte podria ser d'entre 420.000 i 490.000 euros.